

IZVOARELE

Ziar de interes local al Primăriei oraș Borssec.

Ediția III. Iunie 2017

DRAGI PĂRINȚI, PROFESORI, ELEVI ȘI OASPEȚI

Cred, că sfârșitul unui an școlar este un moment mult așteptat de elevi, profesori și părinți, fiind o sărbătoare plină de bucurie. În aceste momente putem răsufla ușurați ca și după un concurs greu, unde am acumulat rezultate bune și mai puțin bune. Concursul l-am început împreună, împreună am luptat și am trecut de obstacole, i-am ajutat pe cei care rămâneau în urmă, îi încurajam pe alții să continue și alții care erau chiar pe muchie. Cel mai important aspect este că împreună am ajuns la final. De precizat este că nu ne-am luptat între noi ci cu însuși timpul care trece foarte repede. Cu bucurie spun că acest timp prețios nu l-am pierdut degeaba ci ne-am axat pe educație și învățatură. Mă gândesc care ar fi acele rezultate mărețe după un an școlar. Bineînțeles că elevii au participat la nenumărate concursuri, aproape fiecare elev a fost într-o excursie, au avut loc mai multe activități extrașcolare, dar cea mai mare realizare este faptul că profesorii, învățătoarele și educatoarele și-au ținut cu mare atenție orele de curs, astfel elevii s-au putut

foto: Moga Attila

dezvolta și vor putea ajunge pe un nivel mult mai înalt. Au știut cum să țină pasul cu timpul. Mulțumesc colegilor mei și celei care m-a înlocuit pentru munca depusă cu mare precizie, astfel au pus în valoare anul școlar care a trecut. Am fost atenți ca acei copii care ne-au fost lăsați în grijă, să poată să se dezvolte fiecare pe latura abilităților care are o rezolvare. Dar pentru ca un lucru să aibă rezolvare trebuie să fie și persoane care să se poată rezolva. Mulțumesc doamnei secretare, doamnei contabile, administratorului și doamnelor de serviciu pentru toată munca depusă într-un an. Mulțumesc

doamnei Júlia care și-a ținut promisiunea de a mă ajuta. Mulțumim Primăriei din oraș pentru ajutorul continuu acordat și că mereu am putut conta pe faptul că ne susțin. Mulțumesc poliției, pompierilor, asistenților medicali pentru munca depusă spre binele copiilor. Iar nu în ultimul rând mulțumesc părinților că și-au lăsat copii în grija noastră, au avut încredere în noi și ne-au ajutat să ducem la sfârșit o treabă cu rezultate.

Dragii copii, anul școlar astăzi a luat sfârșit, și într-un final a sosit mult dorita vară. Dar înainte de a pleca, pentru o clipă priviți asupra acestui an școlar, să puneți în balanță care sunt rezultatele atinse, care sunt lucrurile învățate și la ce aspecte ar fi trebuit să lucrați mai mult. A sosit clipa pentru odihnă și distracție, prin umare vă doresc tuturor o vacanță de vară minunată. Să aveți grijă de voi, unul de celălalt ca din septembrie, cu forțe proaspete și cu bună dispoziție, pentru a putea începe un nou concurs contractual. Pentru elevii claselor a VIII-a și a XII-a le doresc mult succes la examene.

Traducere după: Ferency József, directorul școlii

DONAȚIE PENTRU COPIII DE LA ASOCIAȚIA SFÂNTULUI FRANCISC DIN PARTEA ORAȘULUI ÎNFRĂȚIT ZÁKÁNYSZÉK

Pe data de 1 iunie, de ziua copilului, domnul primar din Zákányszék, Matuszka Antal, împreună cu alți delegați, au oferit cadouri copiilor de la Asociația Sfântului Francisc. Donația a fost din partea a 100 de locuitori și patru magazine din orașul Zákányszék. Au fost în special alimente (zahăr, făină, paste, conserve), haine noi, dulciuri, valoarea totală ajungând la aproximativ 200 mii Forint.

Doamna Véber Brigitta, administrator la Asociația Sfântului Francisc din

foto: zakanysek.hu

Borssec, a primit cu mare drag donația, la fel și copiii, și a prezentat delegației căminul, unde momentan locuiesc 14 copii dar capacitatea sa este mult mai mare iar din

toamnă este posibil să mai vină și alți copii. Și anul trecut, tot din Zákányszék au adus personal o astfel de donație.

Este o faptă măreață și de apreciat că atât persoane fizice cât și juridice, periodic se gândesc la cei care au nevoie de susținere materială și le mulțumim pentru aceste fapte.

Anul acesta a venit și Börcsök Zoltán, care a scris un articol în ziarul local din Zákányszék, despre acest eveniment postând și câteva fotografii.

Traducere după: Farkas Aladár

NE-AM ÎMBOGĂȚIT CU UN NOU TRASEU TURISTIC

În "Ghidul turistic și balnear Borsec" în limba maghiară, publicat în anul 2014, erau prezentate 14 trasee turistice marcate. În anul 2015 a fost publicat acest ghid și în limba română unde erau prezentate 15 trasee turistice omologate. Fiind corespunzător marcate, sunt ușor de urmat, astfel oaspeții care ajung la Borsec pot cu ușurință să parcurgă aceste frumoase trasee fără a întâmpina dificultăți. În schimb, este recomandat ca parcurgerea traseelor să se facă în grupuri, deoarece pădurea este „locuința animalelor sălbatice,” și să nu apară situații neplăcute.

Anul acesta, Primăria orașului Borsec a câștigat un proiect în domeniul turismului, depus la Consiliul Județean Harghita, în valoare de 3500 ron, pentru înființarea și amenajarea unui nou traseu turistic. Acest traseu este continuarea de la Cetatea Bufnițelor la Peștera Scaunul Rotund. Toate lucrările au fost efectuate de către angajații ai primăriei: curățarea pădurii, sau amenajat trepte pentru a ajunge în vârf (250 de trepte), sau pus balustrade. Distanța este de aproximativ 4 km iar diferența de nivel de 200 m., cu un peisaj absolut special.

La Cetatea Bufnițelor (800m), sunt amenajate bănci pentru odihnă și o cruce înaltă de 3 metri, care de curând a fost adusă de membrii delegației din Zákányszék, în amintirea celor căzuți în al II-lea Război Mondial. Nagy-György János este cel care a făcut deja 18 astfel de cruci, care personal a venit la Borsec

pentru a amplasa această cruce. Pe cruce este scris în limba maghiară „Dicsőség Istennek, áldás a hősöknek, akik mindent feláldoztak” (tradus: Slavă Domnului, binecuvântați fie eroii care s-au sacrificat). Crucea are aproape 100 de Kg. La ridicarea crucii au ajutat și angajații angajații primăriei din Borsec. După câțiva metri se observă un punct de belvedere și cazemate din al Doilea Război Mondial.

Ajunși la Peștera Scaunul Rotund (968 m) sau Peștera cu stalactite” situată spre vârful Dealului Scaunul Rotund și reprezintă cea mai lungă cavitate formată în tuf calcaros din România. S-a format pe —diacaze și fracturi tectonice, și are o dezvoltare totală de 235 m. Numai porțiunea inițială de 15 m (luminată parțial

natural prin deschideri ale tavanului) se poate vizita. În galeriile și sălile de prabușire ale peșterii găsim stalactite, depuneri de montmilch și —coralite. Se poate vizita parțial, intrarea făcându-se printr-o dolină adâncă de 3 m, dar cu echipament special.

Noul traseu turistic, de la Izvorul Străvechi (astăzi mofetă), se coboară spre izvorul cu apă minerală Pierre Curie. De acolo pornim spre Cetatea Bufnițelor, urmând traseul spre peștera Scaunul Rotund, apoi pe lângă stadion ne îndreptăm spre stațiune.

Vă doresc plimbare plăcută, în special vara, traseul este accesibil tuturor.

Traducere după: Farkas Aladár

ÎNTÂLNIREA DE 40 DE ANI

Pe 24 iunie a avut loc întâlnirea de 40 de ani la Borsec. Dintre cele 3 clase care au terminat în 1990, mai mulți colegi au răspuns la invitația propusă de Szilvási Gabriella, Fazakas katalin și Csibi Magdolna. Întâlnirea s-a derulat conform programului obișnuit, începând cu ora de dirigenție la școală. Au povestit despre evenimentele din viața fiecăruia în prezența doamnelor învățătoare (Orbán Annamária și László Erzsébet), doamnelor diriginte (Ballai Erzsébet și Reichemberger Ildikó).

Părintele catolic, Bakos Balázs, a ținut sfânta slujbă și a menționat că această întâlnire de 40 de ani mai are un scop și anume ca fiecare dintre ei să se gândească puțin la cele realizate,

dacă și-au construit viața pe o stâncă sau pe nisip? Cei care au urmat cursul vieții și au clădit pe nisip, încă mai pot schimba lucrurile. La sfârșitul slujbei au fost mai multe cuvântări, doamna învățătoare Orbán Anikó, a prezentat poezia lui Papa Ioan al II-lea "Mosolyod"-Zâmbetul. A urmat fotografia de grup și felicitarea "elevilor de 40 de ani". Rudele, prietenii, și cei apropiați cu bucurie felicitau, înmânau frumoase buchete de flori, și făceau fotografii. Apoi

"elevii" au mers și la cimitir, la mormintele colegilor Köllő István și Simon László, și profesorului Rădeanu Traian.

Pretrecerea a continuat la Casa de Cultură, în compania spectacolului muzical susținut de Fazakas Csaba și Nagy Nándor.

Traducere după: Kolbert Tünde

RUSALIILE-POGORÂREA SFÂNTULUI DUH

La zece zile după Înălțarea lui Hristos, respectiv la 50 de zile de la Învierea Sa, prăznuim Rusaliile-Pogorârea Sfântului Duh, cunoscută și sub denumirea de Cincizecime. Anul acesta am prăznuit Pogorârea Sfântului Duh pe 4 iunie. Ca vechime, Rusaliile coboară până în veacul apostolic. În primele secole creștine, praznicul Cincizecimii era o dublă sărbătoare: a Pogorârii Duhului Sfânt și a Înălțării lui Hristos. În jurul anului 400, cele 2 sărbători s-au despărțit una de cealaltă.

Dacă prin lucrarea Duhului Sfânt, Dumnezeu Fiul S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat, tot prin Duhul Sfânt ni se împărtășește viață dumnezeiască și omenească a lui Hristos. Pogorârea Sfântului Duh este actul de trecere a lucrării mântuitoare a lui Hristos, din umanitatea Sa în oameni. Astfel, Biserica se constituie prin această extindere a vieții lui Hristos în noi. Având în vedere că prin Duhul ne împărtășim de Hristos, în Biserică Ortodoxă sfintele slujbe încep cu rugăciunea adresată Sfântului Duh: "Împărate Ceresc, Mângâietorul, Duhul Adevărului, Care pretutindeni ești și pe

toate le împlinești; Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinâciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre". Evenimentul Pogorârii Duhului Sfânt este descris în cartea "Faptele Apostolilor" (F.A. 2,4). Aici se spune că Duhul Sfânt Se pogoră din cer că un vuiet mare de vânt și Se împarte deasupra capului fiecăruia din cei prezenți, în chip de limbi de foc.

Sfântul Ioan Gură de Aur, Teofilact și alți exegeți, afirmă că la Cincizecime au fost prezenți nu numai apostolii, ci și alți frați. De aici reiese că Sfântul Duh s-a revărsat peste toți membrii Bisericii, și nu numai peste ierarhia reprezentată de apostoli. Exegeză ortodoxă, precum și cea româno-

catică, bazate pe Tradiție, afirmă că la Cincizecime era de față și Maica Domnului. Faptul că limbile apar "împărțite", denotă că fiecare persoană se învrednicește în mod propriu de primirea Duhului. Acest Duh sfințește pe fiecare om în parte și pe toți laolaltă, adică sfințește persoane în comuniune sau pentru comuniune.

Rusaliile-momentul în care Apostolii încep să grăiască în limbi necunoscute

După Pogorârea Sfântului Duh, Apostolii au primit puterea de a grăi în limbi necunoscute de ei până atunci. Au descoperit învățătura Mântuitorului și altor neamuri, în diferite limbi. Începutul a avut loc chiar în această zi, a Pogorârii Duhului Sfânt, când s-au făcut înțeleși de toți iudeii veniți la Ierusalim din tot Orientul. Pelerinii neputând să-și explice cum de puteau predica în graiuri diferite, unul dintre ei îi acuza că ar fi "plini de must", adică beți (F.A. 2, 13). Atunci Sfântul Petru a luat cuvântul pentru a-i apăra pe Apostoli de o asemenea învinuire, dar și pentru a vorbi mulțimilor despre Hristos.

Articol preluat: www.crestinortodox.ro

DRĂGAICA SAU SÂNZIENELE

În ziua de 24 iunie a fiecărui an bisericesc, Biserică Ortodoxă face pomenirea Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul, cunoscută în popor și cu denumirea de Drăgaică sau Sânziene. Sărbătoarea Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul are un temei biblic, pentru că evenimentul amintit este consemnat de Sfântul Evanghelist Luca cu amănunte în Evanghelia Sa. Nașterea sa a avut loc cu șase luni înainte de cea a Domnului Iisus Hristos. Sărbătoarea apare atestată documentar în secolele IV-V, când se fixează definitiv și data Crăciunului.

În calendarul popular, ziua de 24 iunie este cunoscută sub denumirea de Sânziene sau Drăgaică. Deși sunt asociate sărbătorii creștine a Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul și a Aducerii Moaștelor Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava, Sânzienele își au originea într-un străvechi cult solar. În credința populară, Sanzienele erau considerate a fi niște femei frumoase, niște adevărate preotese ale soarelui, divinități nocturne ascunse prin pădurile întunecate, neumblate de om.

Nu este exclus că în vremuri îndepărtate populația din munți să se fi întâlnit la momentele solstițiale (Sânzienele) sau

echinoctiale pentru a săvârși ritualuri închinare Soarelui. Megaliții din Munții Călimani pe care s-au descoperit însemne solare (rozete, soarele antropomorfizat), pot fi mărturie în acest sens. Gospodarii încercau să afle care le va fi norocul la animale, cu ajutorul florilor de Sânziene, în seară din ajunul sărbătorii agățau cununi de Sânziene la colțul casei orientat către răsărit și dacă, a două zi, în coronite erau prinse păr de la anumite animale, sau puf / pene de la păsări considerau că anul va fi bun mai ales pentru acestea.

Sărbătoarea Sânzienelor care marchează mijlocul verii, era considerată și momentul optim pentru culegerea plantelor de leac.

Tot acum se făceau previziuni meteorologice: în funcție de momentul în care răsărea Constelația Găinușei, se determină perioadă prielnică pentru semănatul grâului de toamnă.

Sărbătoarea Sânzienelor mai este cunoscută în popor și sub denumirea de Amușitul Cucului. Se crede că dacă cucul încetează să cânte înainte de Sânziene, înseamnă că vara va fi secetoasă.

Sursa: www.crestinortodox.ro

8 IDEI DE CREȘTERE A COPILOR

Într-o seară în timp ce citeam, am dat peste un articol interesant. Dintre acele rânduri vă împărtășesc câteva.

Un părinte face orice, trudește, muncește, totul la maxim și chiar mai mult de atât, pentru a putea oferi cât mai mult și lucruri cât mai bune copilului său. De cele mai multe ori, din prea multă bunăvoință se ajunge a se croi un drum lin direct în adâncuri întunecate, unde își vede copilul deja adult luând nu cele mai bune decizii.

Câteva idei de bază pentru a putea ocoli cazurile mai puțin fericite:

1. La somn! Toată lumea!

Indiferent unde și cum este repartizat spațiul de somn, este necesar să se doarmă suficient. Pentru un copil sunt necesare 8-10 ore de somn iar părintele să fie atent ca nici el să nu doarmă doar 2-3 ore. O odihnă neechilibrată dăunează capacității de concentrare și inteligenței copilului.

2. Uitați de calea cea mai ușoară!

Sunt situații când apare un drum mai scurt, o cale mai ușoară. Dar nu este indicat să o alegeți pe aceea. A crește un copil nu este ca și un sprint, ci ca și un maraton. Poate, pentru a liniști copilul în magazin i se cumpără dulciuri dar pe viitor mereu va avea cerințe. De multe ori se regretă că s-a ales calea cea mai simplă, așa copilul învață acele mici porțițe către părinte, pe care cândva le va folosi și cu cei din jur și nu va ajunge chiar bine. Rămâi hotărâtă, este greu dar pe lungă durată merită.

3. Ai încredere în copilul tău!

De mic copil deja poate primi mici sarcini. Independent și cu încredere în sine doar așa va fi dacă nu faci totul în locul lor. Ai încredere, își va termina treaba care i-a fost atribuită. Și dacă greșește? Atâta bai să fie. Lasă-l să cadă ca să știe că o căzătură doare. În schimb vei fi acolo să-l ajuți să se ridice și să-i ștergi lacrimile. Așa e viața.

4. Să nu îți fie frică să spui NU!

Mulți părinți au frica de a nu pierde iubirea copiilor dacă le spun NU, de aceea preferă să accepte lucruri, să cumpere orice. Și ce va deveni un astfel de copil? O persoană egoistă care vrea să aibă tot ce își dorește chiar în acel moment. Acest lucru nu va atrage mulți prieteni, ba din contra când își va da seama seama cum stau lucrurile le va învăța dureros pe propria piele. Dacă și tu faci parte din categoria părinților care cu greu spun NU, atunci gândește-te la viitorul copilului tău, cu ce situații se va confrunta. Trebuie să învețe să lupte, să rabde, să piardă, doar așa va învăța să aprecieze lucrurile cu adevărat. Ești mama copilului, ești totul pentru el, cea mai importantă persoană din lume. Ai încredere în această relație.

5. ”Așa a început că a lovit înapoi!”

Mai devreme sau mai târziu fiecare copil intră în vreun conflict. Demult în acele momente mamele, profesorii, învățătoarele

dădeau câte o palmă, fiecăruia în parte, în mod egal, ca să nu se rădă unul de celălalt și problema era rezolvată. Astăzi în schimb ne oprim, întrebăm copilul care este problema, cine l-a rănit, apoi cu răbdare ascultăm până la sfârșit iar acesta dă toată vina asupra prietenului/fratelui chiar dacă și el are o parte din vină. Deja părintele altfel privește cealaltă parte și deja copilul știe că mereu iese din orice problemă dacă își plânge de milă. Ca și părinte este greu să renunți la idea ”Copilul meu este un înger, celălalt copil l-a dus spre rău”, dar propriul copil nu așa se conduce spre drumul cel bun, dacă mereu el iese ca și victimă. Trebuie învățat copilul că și el poate greși, trebuie să își asume responsabilitățile. Și metoda este simplă, părintele nu trebuie să accepte acea pâră care începe cu numele celuilalt copil, indiferent că este membru de familie, cunoștință, sau copil străin, nici că cine a fost vinovat. E necesar ca părintele să repete cu răbdare: ”Sunt curioasă/curios de ceea ce ai făcut tu!”

6. Arată-i exemple!

Arată-i exemple. Arată-i că sunt oameni care uneori au nevoie de ajutor. Contează să fii sincer, degeaba spui orice dacă în adâncul inimii crezi chiar opusul. În așa mod trebuie să te comporți ca și părinte, încât să fii un exemplu pentru copilul tău.

7. Mai puține aspecte exterioare!

Dacă părintele face cumpărături doar din cele mai scumpe magazine și mai și privește cu inferioritate pe cei care nu fac la fel, atunci și copilul va cataloga oamenii în funcție de portmoneul lor.

8. Să uităm de dictatură!

E bine ca de la început să știe fiecare ce rol are: nu ești amic și un oarecare prieten ci ești mama copilului. Să fie clar cine aduce deciziile în familie. Permite copilului doar ce ține de vârsta și competențele lui. Copiii învață de la vârstă fragedă în ce lucruri au posibilitatea de a lua decizii și în care nu. Dacă mereu îi acordăm șansa să aibă în toate un mic rol, atunci va dori ca mereu să se bage în toate discuțiile și deciziile de familie. Încet încet toate deciziile vor depinde de el și așa va deveni un copil încăpățânat și greu de controlat de părinți.

Creșterea copiilor, cu toate frumusețile ei, este o muncă grea și de durată. Înainte de a lua orice decizie, gândește-te: îmi doresc să am un copil care și când va crește să fie iubit de cei din jur. Dacă vei ține cont de acest aspect și nu îți privești doar propriile idei și dorințe atunci ai mari șanse să crești un copil amabil, bun la suflet, de încredere care și atunci când va deveni adult va fi o persoană apreciată de cei din jur.

SFINȚII APOSTOLI PETRU ȘI PAVEL

Biserica Ortodoxă prăznuiește pe 29 iunie pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel. Sunt cinstiți împreună pentru că au fost martirizați în aceeași zi 29 iunie 67 și tot pe 29 iunie au fost mutate sfințele lor moaște în locul numit "ad catacumbas", de pe Via Appia din Roma în anul 258.

Sfântul Apostol Petru a purtat numele de Simon înainte de a deveni ucenic al lui Hristos. Sfântul Petru era din Betsaida Galileii, un oraș din partea de nord a Țării Sfinte. Petru era pescar, la fel ca și fratele său Andrei. Amândoi au fost mai întâi ucenici ai Sfântului Ioan Botezătorul. Sfântul Petru a propovăduit Evanghelia lui Hristos în Antiohia, Pont, Bitinia, Galatia, Capadocia și la Roma. La cererea sa, a fost răstignit cu capul în jos, arătând că suferințele sale sunt diferite față de chinurile Domnului.

Sfântul Apostol Pavel se numea Saul înainte de convertirea de pe drumul Damascului. A vestit Evanghelia în timpul celor trei călătorii misionare. A predicat Evanghelia atât evreilor cât și păgânilor, de aici numele de "Apostolul nemurilor". Deși a fost un

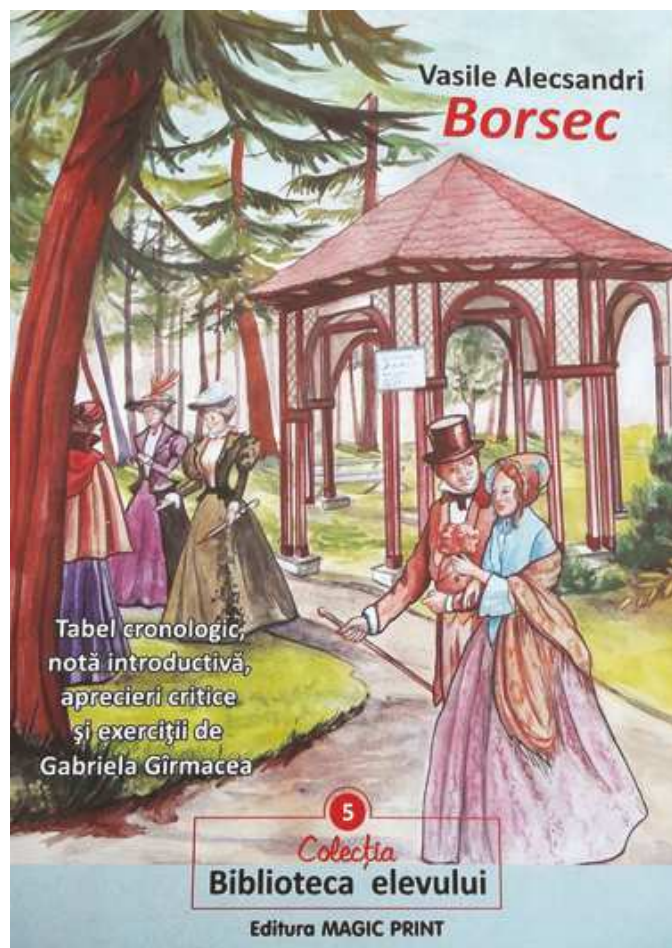
om învățat, a mărturisit că nu s-a folosit de înțelepciunea lumii acesteia pentru a vesti Evanghelia. A fost martirizat prin decapitare pentru că era cetățean român, pe colina Vaticanului. Potrivit tradiției, capul sau a sărit de trei ori pe pământ, la fiecare cădere dând naștere la un izvor. De aici și denumirea de "Tre Fontane".

Sfinții Petru și Pavel sunt numiți ocrotitori ai celor din închisori pentru că ambii au trecut prin lanțuri și închisori pentru Hristos și Evanghelia Sa. Ținând seamă că în penitenciare ajung cei care au greșit, Sfinții Petru și Pavel devin exemplul de iertare și încredere în bunătatea lui Dumnezeu pentru cei căzuți în păcate. Petru a greșit pentru că s-a lepădat de Hristos, iar Pavel pentru că i-a prigonit pe

creștini. Însă, amândoi au fost iertați. Menționam că în 1993 și 1997 s-au semnat protocoale între Patriarhia Română și Ministerul Justiției potrivit cărora Sfinții Apostoli Petru și Pavel au fost numiți ocrotitori ai penitenciarelor din România.

Sursa. www.crestinorodox.ro

Borsec - o povestire savuroasă scrisă de Vasile Alecsandri – partea I

Iarna a venit aducându-ne cu ea plăcerile strălucite ale balurilor, plimbările în sănii, concertele încântătoare, petrecerile teatrului și mai ales priveliștea drăgălașa a focului în sobe.

Dulci sunt minutele în care poetul, culcat pe un jilț elastic, dinaintea unui jăratric bogat, își simte trupul pătruns de o plăcută căldură, în vreme ce închipuirea lui plutește în visuri misterioase și dă viață întâmplărilor trecute. Iarna și bătrânețile sunt epocile suvenirilor. Când pământul este acoperit cu zăpadă, omul gândește cu drag la frumoasele și călduroase(le) zile ale verii, la iarba ce învioșea câmpii, la frunzele ce împodobeau pădurile, la cerul albastru, la cântecul voioase ale păsărilor. Asemenea și nenorocitul ce au agiuns în vârsta bătrâneților trăiește numai cu aducerea-aminte a anilor tinereții sale.

Eu care, slavă Domnului! sunt încă departe de a fi în numărul celor ce jălesc primăvara vieții, găsesc o mare mulțămire a mă pune seara în fața sobei și a privi jocul fantastic al focului. Îmi place să reînviez în închipuire icoanele depărtate ce s-au șters odată cu trecerea zilelor și să le înfățișez ca o panoramă dinaintea ochilor mei. Franța, Italia, Germania s.c.l. mi se arată atunci cu tot farmecul de care le împodobesc puterea suvenirilor și dorul încă mai puternic de a le revădea în ființă. Câte planuri de fericire, câte casteluri de Spania ridic în ceasul acela! Mă prifac îndată într-un arhitect atât de măiestru, că mă mir eu însumi de frumusețile operilor mele; și cu toate că râd în sfârșit de toate acele nebunii cemi vâjâie prin minte, dar mărturisesc că mă simt câteva minute fericit de ele.

(continuare pe pagina 6.)

(continuare de pe pagina 5.)

Zic câteva minute numai, căci realitatea, cea mai aprigă dușmană a închipuirii, vine de se pune neconținut dinaintea ei și o întunecă fără milă. Visul se șterge, și inima încetează de a bate; coroana cade și omul rămâne acela ce este. Le masque tombe, l'homme reste et le héros s'évanouit!

Dar vroiam să vorbesc de Borsec, și văd că m-am adâncit în idei filozofice asupra omului. Așa sunt gândurile ce se nasc în față focului, noaptea, când toată lumea odihnește. O idee aduce pe alta și într-o clipală face giurul pământului. Să venim însă la subiectul acestui articol.

Numele de Borsec îmi pricinuieste totdeauna un amestec de simțiri, cu atât mai curios că ele sunt de naturi cu totul străine.

Dintâi îmi aduce un soi de fiori răci, care îmi încrețește pielea întocmai ca și când ar fi să intru într-o apă cu gheață. Pe urmă mă desfătează prin înfățișarea unor figuri gingașe și plăcute și, în sfârșit, mă face să râd din toată inima, de oarecare întâmplări comice și de oarecare ridicole, care au giucat un rol însemnat în soțietatea Borsecului din vara trecută.

Acea societate era împărțită în trei clase foarte deosebite prin manierele lor: 1. Adunarea românească, 2. Adunarea ungurească și 3. Adunătură armenească. Și fiecare din aceste era subdivizată iar în alte trepte, potrivite după stare și ranguri; căci aristocrația, deși mult mai poporală aici decât aiure, din pricina frăției silite ce leagă negreșit între ei vremelnicii locuitori ai băilor, dar tot păstra oarecare depărtare între ea și între gloată. Sistemul egalității, ce niciodată nu va prinde de tot rădăcina pe pământ, are însă acolo o părțică deloc neînsemnată unde el domnește în toată puterea sa. Acel loc se numește Lobogo și este o baie rece în care fierbe neconținut gazul carbonic. Șase oameni pot de-abia să încapă în el, dar nenorociții! d-ar fi trei împărați și trei ciubotari, nu i-ai cunoaște unii de alții, atât de mult răceală apei și pișcătură gazului i-ar zgârci și i-ar strâmba deopotrivă. Lobogo, după definirea unui prieten al meu, este tronul egalității în privirea fizionomiei ridicole ce câștiga fiecare, când se scâldea în el, și egalitatea este o plantă ce nu poate înflori decât în apă și mai ales în apa grozavului Lobogo.

Borsecul e un ce care nu se poate numi nici târg, nici sat, pentru că n-are nici uliți, nici magazii, nici locuitori. El este o adunătură de vro cincizeci de case de lemn pustii și are multă asemănare cu muștele, care stau moarte toată iarna, pentru că să învieze în primăvară. Tri părți ale anului Borsecul este o cușcă deșartă, pe care numai urșii din munți o vizitează poate; iar cum sosește luna lui iunie, atunci, ca o persoană leșinată ce își vine în simțiri, el începe a prinde la suflet sau, mai bine zicând, la suflete. Casele se locuiesc încet-încet, și în puțină vreme el se transformează într-un târg ușor viu și plin de tot soiul de figuri străine. Munții de pâmpregiur perd sălbătăcimea lor, pentru că să se prefacă în primblări misterioase, și în locul unde cârâia cioarele mai înainte, acum o bandă de muzicanți de la Cronstat cântă fel de fel de simfonii: valțuri pentru nemți, ungureasca pentru maghiari și Tu-mi ziceai odată pentru români. Cu toate aceste însă, văi și amar de nenorocitul ce are păcatul de a sosi cel întâi în Borsec! El

are toată vremea a să încredința că în contra opiniei lui Cezar, e mult mai bine a fi al doilea într-o capitalie decât cel întâi într-un sat.

Dar mă veți întreba, poate, cum și ce fac călătorii pentru ca să poată găsi gazde și alte neapărate lucruri pentru viețuire, de vreme ce Borsecul este pustiu? La această întrebare vrednică de toată lauda voi avea onor a răspunde că, precum fieștecare zidire are un înger nevăzut care o ocrotește, aseminte și pomenitul loc are îngerul său ce, în contra altor ființe scutitoare și înaripate, îl privighează de gios, iar nu de sus, fiind locuința lui cu câteva sute de stâneni mai în vale decât Borsecul. Acel zeu binevoitor, ce este vestit prin micul său cal, se numește d. Vermes. El e factotum plenipotent, care închiriază casele și care înlesnește, precât se poate, mulțămirile bolnavilor, vreu să zic, ale persoanelor ce sub pretext de boală merg de gustă borvizul. El e personajul cel mai însămnat în toată vremea băilor, și când trece călare pe dinaintea caselor, nime nu lipsește de a i să închină. După acesta, în numărul persoanelor de căpitanie din Borsec, vine vestitul bărbier Figaro, numit astfel pentru numeroasele meșteșuguri ce cunoaște, afară de al său. El e mână dreaptă a d lui Vermes și are un talent deosebit pentru ca să dea foc artiștiilor cu care acesta se îndeletnicește foarte ades. În urma lui Figaro, ia rând comandantul, care este însărcinat cu paza bunei orânduiei și cu siguranța obștiei, pentru a cării ocrotire el are drept agiutor zece țărani secui ce poartă nume de soldați. Și, în sfârșit, după acești tri, se înșiră străinii ce vin să beie sănătate la izvorul tămăduirei.

Cât pentru doctor, dacă mă veți întreba, voi avea iarăși onorul a răspunde că, deși ar trebui să fie ca la alte băi, aici însă s-au socotit de prisos, pentru că orișicine este în stare a va lămuri chipul de a face cura. Tot metoda se cuprinde în două articole: 1. A bea câtă apă se va putea mai multă; 2. A lua baie la Lobogo, sau la Saros, sau la Elisaveta, sau la Lazăr. Aceste sunt cele patru basinuri din Borsec. Puteți alege pe care v-a plăcea. Șaroșul este orânduit mai cu samă pentru revmatismuri, și Lobogo pentru slăbăciuni.

Străinul ce merge la Borsec trebuie să-și reguleze ceasurile după un nou sistem. Somnorosul este silit a se scula odată cu soarele, și leneșul a umbla pe gios până ce nu mai vede bine. Aceste îndatoriri tiranice sunt neapărate pentru folosul curei. La șase ceasuri de dimineață, țipetul trâmbiții, miorlăitul clarinetii și bumbuitul tobei îl trag din brațele somnului și fără întârziere el trebuie să părăsească dulcea căldură a patului, pentru ca să meargă la fântână să-și răcorească trupul prin băutura borvizului.

Acea fântână, ce este izvorul tămăduirii atâtor pătimi, se află în mijlocul Borsecului și nu e mai mare decât un cot cvadrat; adâncimea ei poate să fie cel mult de doi coți, după cum m-au încredințat un neguțitor de postav. Și cu toate aceste, nu numai că ea îndestulează pe fieștecare zi sute de stomacuri, dar apoi totodată din sânul ei se umple sute și mii de stecle mari ce se împrăstie în lume. Ea este îngrădită cu oștețe de lemn și are în stânga un loc ce se numește grădină, iar în dreapta un șopron lung ce se cheamă galerie. Amândouă aceste locuri sunt menite spre a sluji de primblare persoanelor care fac cura.

(continuare de pe pagina 6.)

În adevăr e un spectacul foarte curios a privi pe toți bolnavii viind din toate părțile dimineața la fântână, cu ochii încă umflați de somn și cu paharele lor în mână. Ei samănă niște vinovați duși la locul osândeii. Pe fața lor e zugrăvită o înfiorare comică ce se mărește cu cât se apropie mai mult de izvor; dar mai ales când se hotărăsc a duce la gură cel întâi pahar plin de burcut, tabloul ce înfățișază este vrednic de penelul vestitului Gavarni. Mușchii obrazului se zgârcesc, sprincenile se încrețesc, ochii se dau peste cap, buzele se strâng ca pentru o dulce sărutare, și toată fizionomia se priface într-o nevinovată și neprețuită caricatură. Și nu socotiți că acole, ca la război, numai cea întâi cercare e grea. Nu! Apa e mai înfricoșată decât focul. Cu cât sporește numărul paharelor, cu atât dezgustul crește și, în urmare, cu atât espresia figurii se face mai ciudată. Fiind însă că după legile naturii, defectele obștești nu sar în ochi așa de tare ca acele particulare, de aceea și nenorociții sunt supuși la bătura sălită a burcutului nu se mai ocupă de ridiculul ce se tipărește pe fața lor. Toate gândurile lor țintesc deocamdată numai asupra fântânii, și convorbirea lor apei.

-Bre! da' ră-i apa astăzi!

-Nu-mi merge pe gât nici de frică.

-Eu mai bucuroș aș bea șampanie.

-Câte pahare ai băut până-acum, mademoazela?

-Nouă, și mai am vro tri.

-Cum se poate! douăsprezece pahare, d-ta care ești atât de delicată!...

-Comment trouvez-vous l'eau ce matin, madame la baronne?

-Tedesduple!

Vizita la fântână ține de la șase până la opt ceasuri, în care vreme muzica cântă neconținut tot soiul de arii vesele; și cu cât razele soarelui se mai încălzesc, cu atât fețele bolnavilor se mai însenizează.

Zâmbetul se ivește pe buzele lor; șagile veselitoare zboară în văzduh; cavalerii și damele se formează în grupe, și convorbirile se fac mai interesante. Atunci încep criticile între deosebitele cete; un soi de război spiritual naște pretutindeni, și locul primblării dinaintea fântânii este un adevărat câmp de bătălie, unde mulți nenorociți rămân uciși de săgețile sarcasmului. Însă, o! ticăloșie omenească! Vine o vreme, un minut, unde fieștecare luptăș din acel război, până și cel mai mare erou, se vede silit a părăsi câmpul gloriei și a se face nevăzut ca un fugar... Grupele se deșiră, dușmăniile se uită și toți în sfârșit se depărtează de la fântână cu pasuri răpezi. După cura de apă, fieștecare pătimaș se odihnește vro două ceasuri de chinurile ce au suferit la fântână. Văi însă de acea odihnă! Ea samănă cu cea de pe urmă noapte a unui osândit la moarte. Tot soiul de oțeriri îl cuprind când gândește la baia răce care-l așteaptă, și până ce scăpa de dansa, el este cufundat într-o necurmată neliniștire, ce se mărește sau se micșorează de zece ori pe ceas, din pricina nestatorniciei atmosferii. Ochii lui stau țintiți cu grijă asupra muntelui numit Capul Popii, că asupra unui barometru sigur, și dacă vede fruntea acestuia acoperită cu aburi,

atunci un fior înghețat îi trece prin trup, căci este încredințat de a avea vânt sau ploaie în vremea băii; iar dacă ceriul e senin deasupra muntelui, un fel de curaj mincinos vine de-l mângâie, dându-i sperare că va fi soare când s-a scâldea. În sfârșit, zece ceasuri și giământate au sunat; el trebuie să meargă la Lobogo! Se pornește cu față schimbată și cu tulburarea în suflet!... picioarele îl poartă cu greu; dar iată-l că au agiuns! Acum merită a fi privit. Îndată ce soldatul care e de pază au închis ușa băii după dânsul, un dezgust înfricoșat de apă se zugrăvește în ochii lui și îi dă un aer de om turbat. Toate lucrurile ce-l împregiură și care se arată lui îi aduc sloiuri de gheață pe spinare. Basinul unde are să intre i se pare o gură a iadului; clăditărea gazului în apă sună la urechea lui ca râsul dimonesc a unui geniu fantastic, și nenorociții ce- vede strâmbându-se în Lobogo închipuiește niște suflete muncite de draci. Un amestec grozav de gemete și de răcnite se rădică de la picioarele lui și merge de se perde în văzduh, suflând în pieptu-i o spaimă copilărească, care îi zburlește părul pe cap.

Și mai ales când gândește că acea armonie dureroasă este produsă prin înrăurirea unor suferinți ce însuși are să pătimească în curând, atunci soarele chiar se întunecă pentru dânsul.

Pentru orișicare altul tabloul ce înfățișază Lobogo plin de bolnavi ar fi un izvor bogat de petrecere și de râs, fiindcă fieștecare din aceștia gioacă un rol cât se poate de comic. Unul chiuiește ca un postăș; altul miorlăiește o arie jalnică de la Lucia, hăcuită prin clănțănirea fâlcilor; altul se roagă italienește la soare ca să fie mai fierbinte, zicându-i Sore amico! Un al patru se sfădește cu feciorul lui pentru numărul minutilor; și toți împreună, tremurând, țipând, cântând, șuierând și văitându-se, produc un totul ridicol foarte vesel pentru un privitor, dar foarte puțin încurajator pentru pătimașul nostru.

Iată-l însă dizbrăcat, gata de a se arunca în brațele groaznicului Lobogo. Face un pas spre el. . . inima-i bate! mai face unul. . . ochii i se painjenesc!... încă unul. . . picioarele-i slăbesc și el pică în genunchi pe marginea basinului, ca un vinovat ce ar cere iertare.

Un vânt rece se stârnește tocmai acum, lunecă pe trupul lui și prin neplăcuta lui dezmiardare îl silește a intra mai degrabă în apă. La acest semn urât, el își udă capul iute, se freacă pe subsuori și, oftând din greu și făcându-și cruce, se azvârle înainte cu ochii închiși și cu dinții strânși. Un trup mai mult mort de frică cade și se acufundă în apă; dar deodată, înviat prin frigul de gheață ce-l cuprinde, acel trup iese afară hemesit, spăriet, turbat; fuge ca o mașină, dă din mâini, sare pe loc, se bate cu palmele pe pele, ca și când ar alungă niște albine de pe dansa, și într-un cuvânt dă toate semnele de un om scos din minte, până ce razele soarelui, liniștindu-i sângele, îl aduc iar în simțiri. Dar ce folos!... aici începe un alt șir de ticăloșii. Sărmanul nu a scăpat pentru că a ieșit din baie, căci un tremur ca de friguri îl apucă de îndată și îl oprește de a se putea îmbrăca rapide, pentru ca să se mai încălzească. Hainele intră cu greu, colțunii se trag pe dos, ciubotele nu vreau să-l încălțe, jiletca se îmbumbie strâmb și toate par că și-au dat cuvânt pentru ca să-i prelungească chinul.

(continuare de pe pagina 7.)

Slavă Domnului! În sfârșit s-au gătit! El se depărtează, fugind de Lobogo, și apucă spre munții de pe-mpregiur; aleargă tremurând și gâfâind un gânsac, până ce, umplându-se de suflet, cade gios de osteneală și de căldură, la rădăcina unui brad. Dar cum s-au răcorit, o mulțumire necunoscută naște în sânul lui; trupul i se ușurează, ideile i se lămuresc, inima-i simte o dulce plăcere și ochii lui, primblându-se vesel împregiur, se opresc cu dragoste asupra fragilor presărați prin iarbă. Câte idei se deșteaptă atunci în minte-i și câte pofte în pieptu-i! Priveliștea acelor milioane de fragi îi insuflă gusturi pastorale și sentimentale. Iată-l că se apucă de-i culege și-i adună în bucheturii pentru damă care îl încântă. Gurița lui suspină în vremea asta un vers de amor; dar foarte ades tot acea guriță mănâncă pe drum bucheturile pregătite cu atâta

trudă pentru ființa slăvită. O! lăcomie omenească! Toată dimineața, precum am spus, de la șase și până la douăsprezece ceasuri, locuitorul vremelnice al Borsecului trece printr-un șir de necazuri, de spaime, de suferinți morale și trupești; iar cum a scăpat de grija fântânii și a băii, ceasurile se fac nesimțite pentru dânsul, și fiecare din ele îi aduce o nouă plăcere, ca răsplată la cele ce au pățimit mai înainte.

Toată ziua se trece în adunări fără pretenții, în convorbiri prietenești, în primblări încântătoare și mai ales în sânul acelei frății neprețuite, ce nu se găsește aiure decât la băi, și în acea liniște de minte pe care nu o amenință nici necazurile casnice, acei țânțari înveninați care scurtează viața unui om simțitor, nici și canurile unei societăți supuse etichetii.

(continuare în ediția următoare)

Sursa: Biblioteca Orășenească Borsec

Cartea se poate împrumuta de la bibliotecă precum și alte cărți despre Borsec.

În luna iunie Biblioteca Orășenească din Borsec s-a îmbogățit cu multe alte cărți pentru copii și adulți.

EVENIMENTELE VERII DIN STAȚIUNEA BORSEC

2 Iulie, ora 18,00 Concert susținut de One More Minute

9 Iulie, ora 18,00 Szabó Katalin, Fazakas Csaba și Nagy Nándor - spectacol muzical

16 Iulie, ora 18,00 Oprea Mircea, Nagy Levente - spectacol muzical

22 Iulie, ora 18,00 Szabó Katalin, Fazakas Csaba și Nagy Nándor - spectacol muzical

23 Iulie, ora 17,00 Authentic Band

30 Iulie, ora 18,00 Oprea Mircea, Nagy Levente - spectacol muzical

4-5-6 August ZILELE BORSECULUI

Concerte – spectacole muzicale: ALINA EREMIA, ANDREEA BĂLAN, SZABÓ ELŐD, TITÁN, One More Minute, Fanfara din Remetea, trupa DREAMLAND, Trupa de majorete LÖFAN, trupa WIFI și mulți alții

12-13 August BORSEC FEST – FESTIVALUL NOSTALGIC

Concerte – spectacole muzicale: Recital CORA MUNTEANCA, trupa CLASSICAL, Fanfara din Gheorgheni, OPERITISSIMO, LADY & THE TRAMPS, NOSTALGIC TRIÓ, ONE MORE MINUTE

20 August, ora 17,00 Balul SZENT ISTVÁN - spectacol muzical - Fazakas Csaba, Nagy Nándor și Szabó Katalin

23-24 Septembrie FESTIVALUL ZÂNELOR

MULȚUMIRI

Mii de mulțumiri celor care ne-au fost alături la durerea cumplită de al pierde dintre noi pe Köllő Attila, și ne-au îmbărbătat în acele clipe. Mulțumiri colegilor de clasă care și-au expus sentimentele și tristețea pentru persoana dragă care nu mai este printre noi, și prin intermediul ziarului Izvoarele+Forrasok.

Familia îndurerată: soția și copii.

Informații de stare civilă

Nașteri

Bajkó Hanna Bianka 2017.05.09.

Decese

Cândeia Marta 13.06.1942 - 16.05.2017

Albuj Viorica 12.10.1946 - 05.06.2017

Szvinyuk Amália 02.01.1930 - 06.06.2017

Pépel Irén 01.10.1929 - 08.06.2017

Farkas Iuliu 26.05.1931 - 10.06.2017

Primăria Oraș Borsec • str. Carpați nr. 6/A

Tehnoredactare: Móga Attila SC. ARTMOBIL - GROUP SRL, Borsec • Tipografia: F&F INTERNATIONAL – Gheorgheni